

Kiikarointia lähempää - järjestöt ja julkinen sektori kumppanuudessa

Sirpa Ylikerälä, lehtori HAMK

(hyvinvoinnin ja osallisuuden
strategiapäällikkö Hämeenlinnan kaupunki,
virkavapaalla)

Sosionomien opinnoissa

- Järjestötoiminta, vapaaehtoistyö, arjen toimintakuluttuuri jne ovat yhden opintomodulin keskeistä sisältöä
- Työelämäharjoittelut ja -tutustumiset
- Vuosittainen Hämeen Setlementin, Hamkin, Tavastian ja järjestöjen yhteinen järjestöpäivä
- Opinnäytetyöt, projektiopinnot
- Yhteiset seminaarit

(oma toive: osallisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)

Järjestötoiminnan kytkeytyminen kaupungin strategiaan

- Tavoitteena on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kaupunki **resurssiviisas kaupunki päämäärässä.**
- Mahdollistava kaupunki on osa avointa ekosysteemityötä **elinvoimainen kaupunki päämäärässä.**
- Kaupungin omien toimijoiden sekä ulkopuolisten palvelutuottajien, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa vahvistetaan kumppanuutta. Asukkaiden hyvinvointi on tärkeää sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta. **Hyvinvointia edistävä kaupunki päämäärästä.**

Järjestöt & kaupungin osallisuus ja vuorovaikutus

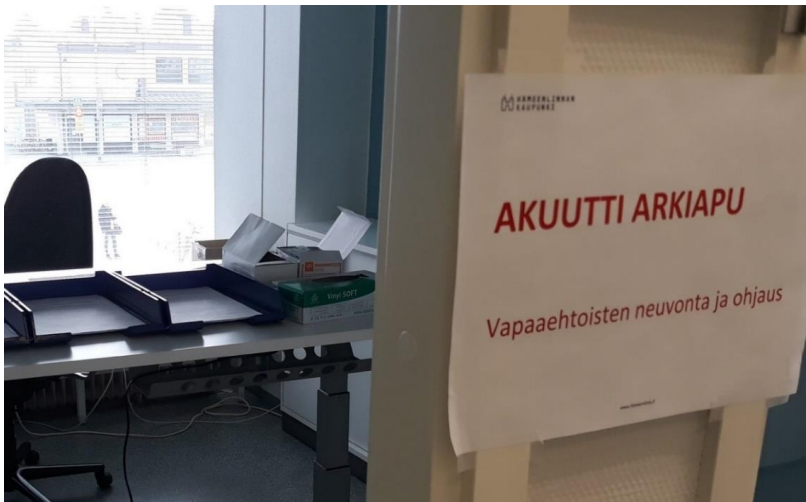
- Hallintolähtöisestä ajattelusta yhteisölähtöiseen ajatteluun ja toimintaan
- Asukkaiden osallisuus ja kaupungin ja kaupunkilaisten vuorovaikutus perustuu yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntämiseen, omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseen ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luomiseen
- Kehitämme kohtaamisia ja vuorovaikutuksen tapoja yhteisen tekemisen tueksi.
- Järjestöyhteistyö on meillä yksi osallisuuden ja vuorovaikutuksen edistämisen lohko
- Asukas toimijana ja toiminnan järjestäjänä

Yhteistyön ja kumppanuuden muotoja

- Hämeenlinnan seudulla Silta-yhteistyöverkosto
- Kaupungin edustajat nimetty myös Sillan alaverkostoihin
- Kaupungin järjestöyhteistyön työryhmä, jossa järjestöjen edustaja
- Hyte- työ yleisesti yhteistyössä järjestöjen kanssa. Hyte- työryhmässä Hämeen Setlementti mukana
- Paljon vanhaa perinteikästä yhteistoimintaa (liikunta, Pysäkki, ostopalvelut)
- Vanhus- ja vammaisneuvostot, ikäraati
- Kanta-Hämeen sote-valmistelun edellisellä kierroksella tiivis järjestöyhteistyö Meidän Hämeen kanssa
- Järjestöasiain neuvottelukunta
- Kokemusasiantuntija- / kehittäjäasiakastoiminnan yhteinen kehittäminen mm. FinFami, KoKoa
- Alueyhteistyö mm. kylätoimijoiden kanssa hakee muotoa, resursseja, valtuutuksia

Hml kaupungin Akuuttia arkiapua koronakeväänä

- Noin 350 palvelutehtävää, mukana mm. Työvalmennussäätiö Luotsi, SPR Hämeenlinna, LC Hml ja Tuulos ja useita vapaaehtoisia (monella järjestötausta)
- Kumppanuudessa Hml evl, FinFami, Martat, SPR Hämeen piiri, Hämeen Setlementti, Kettuki, Walonkulman klubitalo, 4H

Mitä opimme?

Arjen apu on asioita, jotka auttavat arjessa, lisäävät tai ylläpitävät toimintakykyä, ovat hyvinvointia ja terveyttä monella tavalla edistävää, kodissa asumista tukevaa.

Ulkopuolinen apu auttaisi silloin, kun omia läheisverkostoja ei ole tai ne eivät ole jostain syystä käytettävissä. Onpa kyseessä lampun vaihto, kukkapenkin kitkentä, roskien vieni, paketin haku postista, hoitotarvikkeiden noutaminen, EU-ruoka-avun saanti, kuulokojeen korjauttaminen, laboratorionäytteen vieni, television vieni korjattavaksi, laskujen maksaminen silloin kun ei pääse itse pankkiin eikä ole digitaalisia välineitä.

Esimerkkejä on lukuisia. Monet asiat ovat myös liian pieniä tuotettavaksi markkinapalveluissa.

→ Uuden toiminnan ja ennaltaehkäisyn yhteinen paikka julkisen ja kolmannen sektorin kanssa?

Seudullinen ruoka-aputoiminta

- Hämeenlinnan seudun Hyvän Tahdon Ruokajakeluverkosto toiminut noin 20 vuotta.
- Mukana noin 15 seurakuntaa ja järjestöä
- Valtuustoaloitteen käynnistämänä toiminnan kehittämistä ja suunnittelua yhteistyössä verkosto ja kaupunki (kunnat)
- Koronatilanne nostanut kysyntää, vähentänyt ruoka-avun tarjontaa
- Tarve keskusvarastolle ja kylmäketjun rakentamiselle
- Varautuminen samalla voimakkaasti kasvavaan kysyntään.

→ Uudenlaisen yhteistyön paikka kolmannen sektorin, julkisen sektorin ja yritysten kanssa ?

→ Suunnitelma: järjestöjen yhteistyöhön mukaan julkinen sektori rahoittaen säätiöpohjaista pitkäaikaistyöttömien toimintaa. Hml Evi lisää työpanoksen lisäksi rahoitusosuutta.

Kuva Heikki Rantala

Kumppanuus ja lisäarvo

- $1+1 =$ enemmän kuin 2, puhutaan sitten osallistujista, työntekijöistä tai euroista
- Järjestökentän volyyymi: määrä, henkilöstö, työllisyys, talous, vapaaehtoiset, vapaaehtoistyön määrä myös taloudellisesti, hanketoiminta
- Osaaminen, tieto-taito, valtakunnalliset taustaorganisaatiot
- Vapaaehtoistyö, semi-professionaalisuus, ammatillisuus, palvelutoiminta
- Matala kynnyys
- Ennalta ehkäisy
- Luottamus, lähestyttävyyys
- Julkisten palvelujen täydentävyys ja järjestöjen oma toiminta
- Kansalaisyhteiskuntaa ”koordinoiva” alusta

→ **Resursseja, elinvoimaa, hyvinvointia – terveyttä- turvallisuutta, osallisuutta**

→ **Toive: enemmän ja tiiviimmin tulevaisuudessa, rahoitukset kunnossa**

→ **Jatkumo soterajapinta-asioissa järjestöistä peruspalveluihin ja erityispalveluihin**